

Abdullaev Abbosbek Abduvoxid o'g'li

Andijon shahar 1-son ixtisoslashtirilgan maktab-internati rus tili fani o'qituvchisi

RUS TILI FANINI O'QITISHDA YANGICHA METODLAR

Annotatsiya: Bugungi kun o'qituvchisiga qo'yilgan talablardan biri ularning ta'lim jarayoniga tadbiiq etilgan, dunyo tajribasidan o'tgan va samara bergan metodlarni yaxshi bilishi va ularni amalda qo'lay olishidir. Buning uchun o'qituvchi doimiy ravishda izlanishi, o'rganishi va o'rganganlarini tajribada sinab ko'rish, o'zi ham ushbu metodlarga ijodiy yondashib o'zgartirish va qo'shimchalar kiritib borishi zarur. Ushbu maqolada rus tili fanini o'qitishda yangicha metodlar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: rus tili, interaktiv metodlar, interfaol metodlar, bilim, ko'nikmalar, dars jarayoni.

Rus tili darslarida o'quv jarayonini tashkil etishda ko'plab ta'limiy metodlardan foydalanib kelinmoqda, ular orasida interfaol ta'lim va uning asosini tashkil etuvchi interfaol metodlar ayniqsa samarali sanaladi. Metod so'zi - yunoncha "metodos" so'zidan olingan bo'lib, yo'l, usul ma'nolarini anglatadi. Ta'lim metodi - o'qituvchining o'quvchilar bilan muntazam qo'llaydigan, o'quvchilarga o'z aqliy qobiliyatlarini va qiziqishlarini rivojlantirish, bilim va ko'nikmalarini egallay hamda ulardan amalda ham foydalanish imkonini beruvchi ish usulidir. Belgilangan ta'lim berish maqsadiga erishish bo'yicha ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchilar o'zaro faoliyatini tashkil etishning tartibga solingan usullar majmuasi hisoblanadi. [5]

Quyida rus tili fanini o'qitishda qo'llaniladigan interfaol metodlarning ba'zilar haqida to'xtalib o'tamiz. Interfaol va interaktiv so'zlari bir xil ma'noda bo'lib, interaktiv so'zi inglizcha "inter" - "birgalikdagi" va "act" - "harakatlanish" so'zlaridan olingan. Interaktivlik birgalikda harakatlanish yoki suhbat, dialog rejimida nimadir (masalan, kompyuter) yoki kimdir (o'qituvchi) bilan bo'lish demakdir. Bundan kelib chiqadiki, interaktiv ta'lim - avvalo dialogli ta'lim bo'lib uning davomida o'qituvchi va o'quvchi, o'quvchi va kompyuter o'zaro hamkorligi amalga oshiriladi. Interfaol ta'limning asosini yuqorida aytilganidek interfaol metodlar asosida darsni olib borish tashkil etadi. Ta'limning interfaol metodlari o'quvchilarning ulkan ta'limiy qudratidan foydalanish va faollashtirish, o'quv jarayoniga musobaqa elementlarini kiritish imkonini beradi: ta'lim oluvchilar guruhining aqliy kuchi uning a'zolari kuchi yig'indisidan ko'proq (ya'ni guruh natijasi individual natijalar yig'indisidan doimo ortiq). [4]

Rus tili o'qitishda texnologiyadan foydalanish yana bir samarali o'qitish usulidir. O'qituvchilar turli xil audio-vizual materiallardan, masalan, video, audio yozuvlar, interaktiv o'yinlar va viktorinalardan foydalanishlari mumkin. O'qituvchilar o'z darslarini lug'atlar, grammatika resurslari va til o'rganish ilovalari kabi onlayn resurslar bilan to'ldirishlari mumkin. Rus tilini o'qitishning boshqa o'qitish usullariga grammatika tarjimasini kiradi. Bu usullar o'quvchilarni grammatika qoidalarini o'rganish va matnlarni rus tilidan ona tiliga tarjima qilishni nazarda tutadi. Biroq, bu usul favqulodda bo'lib qoldi va yuqorida aytib o'tilgan boshqa usullarga qaraganda kamroq samarali hisoblanadi. Nihoyat, madaniyatni til o'qitishga kiritish o'quv tajribasiga yana bir o'lcham qo'shishi mumkin. O'quvchilar Rossiya tarixi, urf-odatlari va oshxonasi haqida ma'lumot olishlari mumkin. O'qituvchilar o'z darslariga til o'rganishni boyitish uchun ham, o'quvchilar bilimni kengaytirish uchun ham madaniy elementlarni kiritishlari mumkin. [1]

Gamifikatsiya til ta'limida kuchli vosita sifatida maydonga chiqdi va u ayniqsa rus tilini o'rgatishda samarali. Darslarga ballar, darajalar, qiyinchiliklar va mukofotlar kabi o'yinga o'xshash elementlarni kiritish orqali o'qituvchilar rus tilini o'rganishni qiziqarli, interaktiv va motivatsion qilishlari mumkin. Duolingo va Babbel kabi til o'rganish ilovalari va platformalari o'quvchilarni jalb qilish, so'z boyligi va grammatikasini mustahkamlash hamda o'ynoqi tarzda taraqqiyotni kuzatish uchun o'yindan foydalanadi. Virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat kabi immersiv texnologiyalar o'quvchilarga real va interaktiv til tajribasini taqdim etish orqali rus tilini o'rgatish uslubini o'zgartirmoqda. Virtual haqiqat

simulyatsiyalari orqali o'quvchilar rus tilida so'zlashadigan muhitlarni o'rganishlari, real hayotdagi suhbatlarni mashq qilishlari va madaniy tushunchalarini oshirishlari mumkin. Kengaytirilgan haqiqat ilovalari raqamli kontentni jismoniy dunyoga qo'shib, rus tilini o'rganishni yanada qiziqarli va esda qolarli qiladigan interaktiv til mashqlari va ko'rgazmali qo'llanmalarni taklif etadi. Moslashuvchan ta'lim tizimlari har bir o'quvchi uchun o'rganish tajribasini shaxsiylashtirish uchun sun'iy intellekt va mashinani o'rganish algoritmlaridan foydalanadi. Rus tilini o'qitish kontekstida moslashtirilgan platformalar moslashtirilgan darslar, mashqlar va fikr-mulohazalarni taqdim etish uchun o'quvchilarning kuchli, zaif tomonlari va taraqqiyotini tahlil qiladi. [2]

Shaxsiy o'rganish uslublari va afzalliklariga moslash orqali ushbu tizimlar tilni o'zlashtirish va saqlashni optimallashtiradi, bu esa o'quv jarayonini yanada samarali va samarali qiladi. Kontentga asoslangan o'qitish til o'rganishni mavzu mazmuni bilan birlashtiradi, bu esa o'quvchilarga qiziqish yoki dolzarb mavzularni o'rganish jarayonida rus tili ko'nikmalarini egallash imkonini beradi. Darslarga rus adabiyoti, filmlar, yangiliklar maqolalari va madaniy manbalar kabi haqiqiy materiallarni kiritish orqali o'qituvchilar til o'rganishni kontekstualashtirishi va o'quvchilarning rus tili va madaniyati haqidagi tushunchalarini chuqurlashtirishi mumkin. Hamkorlikdagi o'quv muhitlari o'quvchilar o'rtasida o'zaro ta'sir, muloqot va hamkorlikni rivojlantiradi, jamiyat tuyg'usini va umumiy ta'lim tajribasini rivojlantiradi. Rus tilini o'rgatish kontekstida guruh loyihalari, o'zaro fikr almashish seanslari va til almashish dasturlari kabi hamkorlikdagi faoliyat o'quvchilarga qo'llab-quvvatlovchi va interfaol muhitda gapirish, yozish va tinglash ko'nikmalarini mashq qilish imkonini beradi. Videolar, podkastlar, musiqa va interfaol mashqlar kabi multimedia resurslaridan foydalanish o'rganish tajribasini boyitadi va turli xil o'rganish afzalliklarini ta'minlaydi. Rus tili darslariga multimedia mazmunini kiritish orqali o'qituvchilar tushunish, eslab qolish va faollikni oshirishlari mumkin, bu esa o'quv jarayonini yanada dinamik va interaktiv qiladi. [3]

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, rus tilini o'qitish landshafti innovatsiyalar, texnologiya va pedagogik tadqiqotlar tufayli tez rivojlanmoqda. Gamifikatsiya, VR/AR, adaptiv ta'lim, kontentga asoslangan ta'lim, hamkorlikda o'rganish va multimedia integratsiyasi kabi yangi usullarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilar uchun qiziqarli, samarali va shaxsiylashtirilgan til o'rganish tajribalarini yaratishi mumkin. Ushbu innovatsion yondashuvlarni o'rganish va amalga oshirishda davom etar ekanmiz, rus tilini o'qitishning kelajagi dinamik, inklyuziv va o'zgaruvchan bo'lishni va'da qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Khaleeva I.I. Fundamentals of the theory of teaching the understanding of foreign speech (training of translators). -M.: Higher school, 1989. P.320.[1]
2. Khasanova, G. K. (2022). The need for technology in the design of the pedagogical process. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(Special Issue 20), 95-100.[2]
3. Шакирова А.А. ПРИНЦИПЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ. ФГАОУ ВПО "Казанский (Приволжский) федеральный университет. Журнал Современные проблемы науки и образования. - 2015. - № 1 (часть 1) Дата публикации 07.04.2015.-С.-1.[3]
4. Диордиященко О.В. Принципы обучения иностранному языку. 4. Харьков. Харьковский государственный университет питания и торговли. Первомайский факультет.-2015 г.-С.-23.[4]
5. 5.www.ziyonet.uz [5]